

Sadam Houman

El canvi de nord dels estudis Disney des que va aconseguir el cel (econòmic) gràcies a *El rey león* és ja una realitat amb l'estrena de *El geperut de Notre Dame*. Des dels inicis en els quals Walt Disney es dedicava a experimentar amb el sonor a *Steamboat Willie*, primer curt animat amb so de la història, està clar que el màgic de Burbank, malgat que utilitza com a mitjà un instrumental pensat per a cervells infantils, ja seva finalitat era conquerir els cors adults.

Els dibuixos animats de la factoria Disney mai no han estat tan innocents com per poder convertir-se en la metàfora cinematogràfica dels nadals com es vol des dels despatxos californians. Tot i això, tampoc s'ha de caure a l'error de veure en l'ànec Donald un avançada del feixisme radical estadunidenc, com creien uns

escriptors a l'hora d'analitzar a consciència unes vinyetes editades a Xile de l'ànec histèric. El primer intent d'evolució es va saldar amb un fracàs econòmic i, alguns diuen, que artístic. *Fantasia* va ser la revolució aplacada amb la qual Disney va haver de continuar realitzant apostes artístiques arriscades però dins dels convencionalismes del mitjà. Però des que el 1937 *Blancaneus* aparegués xiulant quan treballava, els llargmetratges animats de la casa sempre han anat dotant d'una malícia especial tant determinades seqüències com alguns dels seus personatges. A aquest darrer cas, és ja reconegut a tot el món l'alta qualitat d'allò que s'ha cridat a anomenar "La galeria de dolents Disney", en la qual el ministre Frollo de *El geperut de Notre Dame*, home fred i recorcat per la repressió moral, ha entrat en un lloc de privilegi. La seva escena davant la xemeneia, a més de la complexitat musical que evidencia el mestratge de Alan Menken, configura tot un moment de perversió i fetixisme que deixa en evidència el càncer de la inquisició

moral que pareix sorgir a la nostra aldea global, especialment a Estats Units, país de telepredicadors, de Pat Buchanan i de contractes amb Amèrica firmats per Newt Gingrich. A Disney ja saben què és eludir la censura. Quan el codi Hays va enfosquir Hollywood, una de les regles era la de mostrar als matrimonis en llits separats. Disney va aconseguir "colar" una sèrie de llicències morals en la seva pel·lícula *La Dama y el vagabundo*: la parella canina protagonista manté relacions prematrimonials després del festí romàntic que els prepara un *chef* italià amb debilitat vers els animals, fruit de les quals naixeran després els cadells del final de la pel·lícula. Mentrestant, la parella humana sí que aconsegueix dormir en un llit de matrimoni corrent.

Aquesta és una simple anècdota d'un home, Walt Disney, del qual se n'ha dit de tot. Però una cosa sí que està clara: aquest personatge conferia d'una gran sensualitat a totes les protagonistes dels seus treballs, una sensibilitat que han heretat els encarregats actuals de dirigir el camí de la companyia. I si no aquí quedarà per a la posteritat l'exemple de la bellesa racial plasmat en la princesa Pocahontas o la recent transformació de la pepa Barbie en l'atractiva dansarina gitana Esmeralda de *El geperut de Notre Dame*.

Inclús a *Peter Pan*, la pel·lícula més màgica de Walt Disney, alguns van veure en Campaneta la figura de Marilyn Monroe però aquesta petita fada va tenir com a model a la bailarina Margaret Kerry.

L'evolució també ha tocat el tema de la mort, si a *Bambi* el tret en off no feria la sensibilitat infantil, a *El rey león* la caiguda de Mufasa, pare del petit lleó Simba, en meitat d'una desbandada de antílops mostrava cruament la primera mort d'un progenitor a una producció animada Disney. Aquest fet no s'ha de confondre amb les caigudes al buit del dolent de la pel·lícula, repetida metàfora de la caiguda a l'infern del malvat que, d'aquesta manera, paga les seves culpes, conjurant el mal, com queda clar a *La Bella i la Bèstia*, *El rey león* i. ❖

